

מי שאמר פרק רביעי נזיר

עין משפט גר מצוה

ארכע וקדמה ארכעס דרום זישראל. עובד ישי דוד שלמה ואילו זעירה לא אחת זישראל עד רחבעם (ב) דהוה מנעמה העמומי: **מתני'** הטעם טעמו. אותה הצממה שהפרישה לשם חטאת תמות ובי שהו טעמא דפרשתין (א) לעיל (א) דלריכה כפרה והוא

זכתה וקדמה ארכע דורות בישראל למלכו: **מתני'** (א) האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה ואח"כ היפר לה בעלה אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר ואם שלה היתה הבהמה חטאת תמות ועולה תקרב עולה (ב) שלמים תקרב שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם (ג) היו לה מעות סתומין יפלו לנדבה ומעות מפורשין דמי חטאת ילכו לים המלח ולא נהנין ולא מועלין בהן דמי עולה יבאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יבאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם: **גמ'** מאן תנא דבעל לא משתעבד לה אמר רב חסדא רבנן היא דאי ס"ד רבי יהודה היא אמאי תצא ותרעה בעדר הא משתעבד לה דתניא (א) ר' יהודה אומר יאדם מביא קרבן עשיר על אשתו וכן כל קרבנותיה שהיא חייבת שכך כתב לה כל אחריות דאית לך עלי מן קדמת דנא רבא אמר אפי' תימא ר' יהודה כי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא איכא דאמרי מאן תנא אמר רב חסדא רבי יהודה היא וכי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא דאי רבנן לא משעבד לה כלל (ב) אלא היכי דמי דמשעבד לה כגון דאקנייה לה וכוון דאקני לה הוה דנפשה רבא

בא א"מ פ"ט מהל' מירוח הלכה ט'
בב ג ג' ח' הלכה י'
בב ד ה' ח' הלכה י'
מהל' מעילה פ"ג:
בד ו ח' פ"ט מהל' מירוח הלכה י'
בב ז ח' פ"ט מהל' מירוח הלכה י'
שגגות הלכ' ו פ"ט עין ר"ז:

נוסחת הריב"ן

(א) דמיון לזכר פרה הוה: (ב) והכר לשם: (ג) דכל לפי ויקרא דמיון און מעלין בן ודמפרש כו': (ד) המירוח הרי האל: (ה) האל (ו) כ"ז כ"ט און כ"ח ל' אלא דלמרי מאן תנא דמפרשין לא לממי ואם היתה על תנא ומעיה בעדר אמר רב חסדא כו':

הגהות הריב"ן

1. ז"ל שהיא קדשם.
2. ז"ל כפאר שלמי זר.
3. ז"ל א"פ. 4. ז"ל לקון
5. ז"ל דלריכה לה.
6. ז"ל ז"ל דלריכה לה.

פי' הרא"ש

ד' דורות לישראל עובד ישי דוד שלמה ואילו זעירה עד רחבעם בן צעריה שבא מנעמה שלמה: **מתני'** טעמו טעמו. אותה הצממה שהפרישה לשם חטאת תמות ובי שהו טעמא דפרשתין (א) לעיל (א) דלריכה כפרה והוא

זכתה וקדמה ארכע דורות בישראל למלכו: **מתני'** (א) האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה ואח"כ היפר לה בעלה אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר ואם שלה היתה הבהמה חטאת תמות ועולה תקרב עולה (ב) שלמים תקרב שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם (ג) היו לה מעות סתומין יפלו לנדבה ומעות מפורשין דמי חטאת ילכו לים המלח ולא נהנין ולא מועלין בהן דמי עולה יבאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יבאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם: **גמ'** מאן תנא דבעל לא משתעבד לה אמר רב חסדא רבנן היא דאי ס"ד רבי יהודה היא אמאי תצא ותרעה בעדר הא משתעבד לה דתניא (א) ר' יהודה אומר יאדם מביא קרבן עשיר על אשתו וכן כל קרבנותיה שהיא חייבת שכך כתב לה כל אחריות דאית לך עלי מן קדמת דנא רבא אמר אפי' תימא ר' יהודה כי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא איכא דאמרי מאן תנא אמר רב חסדא רבי יהודה היא וכי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא דאי רבנן לא משעבד לה כלל (ב) אלא היכי דמי דמשעבד לה כגון דאקנייה לה וכוון דאקני לה הוה דנפשה רבא

זרוע כמזונו שיעטון צמחיה אכל מ"מ זרוע מיתמר כחומר שלמי זריר ועוד אומר ר"ת דלון להס זרוע היינו דלון להס ז"ל זרוע כחומר שהשכל עם האיל אלא לזרד למקמי: **ה"ג** ואינם שנויין דאם. שאלה דמתי על כפי הנזיר ואין כאן כפי הנזיר דהפר לה ואם הקדישו כבר טעון פדייה ואפילו אי מיעקר עקר גזירה שמה יאמרו הקדש יולא כלל פדייה ואי מינן גיזי נמי מצי לפדות דלון לו קדושת הגוף עד שישמע עליו הקרבן: **ה"ג** היו זה מעות סתומים יפלו לנדבה. היכא דהפר לה בגמרא מפרש דהנהו סתומים יפלו לנדבה (ב) לחולין ולמוצאי דיינו עולת נדבה ונסקי צפין משל יצור וכן פ"י כל דוכמי דמנינא יפלו לנדבה ולא חש למינאי כהא אס שלו הוה חולין דמתי צרישא: מפורשים. (ג) שפירש אלו דמים לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים: **דמי חטאת יבאו לים המלח**. כיון דלילוי היתה הבהמה הוה אולה

זכתה וקדמה ארכע דורות בישראל למלכו: **מתני'** (א) האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה ואח"כ היפר לה בעלה אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר ואם שלה היתה הבהמה חטאת תמות ועולה תקרב עולה (ב) שלמים תקרב שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם (ג) היו לה מעות סתומין יפלו לנדבה ומעות מפורשין דמי חטאת ילכו לים המלח ולא נהנין ולא מועלין בהן דמי עולה יבאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יבאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם: **גמ'** מאן תנא דבעל לא משתעבד לה אמר רב חסדא רבנן היא דאי ס"ד רבי יהודה היא אמאי תצא ותרעה בעדר הא משתעבד לה דתניא (א) ר' יהודה אומר יאדם מביא קרבן עשיר על אשתו וכן כל קרבנותיה שהיא חייבת שכך כתב לה כל אחריות דאית לך עלי מן קדמת דנא רבא אמר אפי' תימא ר' יהודה כי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא איכא דאמרי מאן תנא אמר רב חסדא רבי יהודה היא וכי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא דאי רבנן לא משעבד לה כלל (ב) אלא היכי דמי דמשעבד לה כגון דאקנייה לה וכוון דאקני לה הוה דנפשה רבא

זרוע כמזונו שיעטון צמחיה אכל מ"מ זרוע מיתמר כחומר שלמי זריר ועוד אומר ר"ת דלון להס זרוע היינו דלון להס ז"ל זרוע כחומר שהשכל עם האיל אלא לזרד למקמי: **ה"ג** ואינם שנויין דאם. שאלה דמתי על כפי הנזיר ואין כאן כפי הנזיר דהפר לה ואם הקדישו כבר טעון פדייה ואפילו אי מיעקר עקר גזירה שמה יאמרו הקדש יולא כלל פדייה ואי מינן גיזי נמי מצי לפדות דלון לו קדושת הגוף עד שישמע עליו הקרבן: **ה"ג** היו זה מעות סתומים יפלו לנדבה. היכא דהפר לה בגמרא מפרש דהנהו סתומים יפלו לנדבה (ב) לחולין ולמוצאי דיינו עולת נדבה ונסקי צפין משל יצור וכן פ"י כל דוכמי דמנינא יפלו לנדבה ולא חש למינאי כהא אס שלו הוה חולין דמתי צרישא: מפורשים. (ג) שפירש אלו דמים לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים: **דמי חטאת יבאו לים המלח**. כיון דלילוי היתה הבהמה הוה אולה

מוסף רש"י

הוה חייב לשלם ומה פטרה אותו כשגדשה. וי"ס שכתוב בהם שכן כתב לה כל אחריות דאית לך עלי מן קדמת דנא. כשארם נשא אשה הוא כותב זה הלשון ומקבל עליו כל אחריות שהיא חייבת. ודוק קרבנות חובותיה. אבל נדרים ונדבות אפי' משגשג אינו חייב כדפרישית וכן אם לוהת ואכלה קודם שנשאה אינו חייב לשלם כדמוכח פ' יש נחלין דטבא ליה עבדו ליה. ואפי' לר' חננאל שפסק שאם לוהת ואכלה בעל יורש הוה דוקא מאותן נכסים שהכניסה לו ומשום שפירא לדוקא אבל מנכסי לא דדוקא קרבנות חובותיה קבל עליו רלא ינחא ליה לאיניש שחיהיה אשה מכלה מחוסרת כפרה: אלא היכי דמי משעבד לה דאקני לה (וכיון דאקני לה) הוה לה נדבה והוה כמו שפירשה אפילו ולא מיירי שהקנה

למיתה ולא [נהנין] מאותן מעות מדרבנן ולא מועלין דכיון דליס המלח אלו לא קרין ביה קדש [ה'] וה"ה לעיל ג' צמחיה מצי למינאי לא נהנין ולא מועלין: **דמי עולה יבאו עולה**. דרובין הוא ומועלין בהם כיון דקריבין למזבח: דמי שלמים יבאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם כדפרישית: **גמ' מאן תנא דאמר רבא משתעבד לה**. ולכן יש סברה לחלק בין צמחיה דדייה דמי תנא ותרעה בעדר ואם לא הפר לה חטאת תמות דמי משעבד לה לא היו דלוקי לה דמי מפרש בנמוך (ה) הפר לה לא אמר דהא הוה צמחיה דידה דמפרש בנמוך) כי מקני לה מידי דלריכה לה (ב) צמחיה דלריכה לה לא חקי לה: **דמי עולה יבאו עולה**. היכא דהפר לה בגמרא מפרש דהנהו סתומים יפלו לנדבה (ב) לחולין ולמוצאי דיינו עולת נדבה ונסקי צפין משל יצור וכן פ"י כל דוכמי דמנינא יפלו לנדבה ולא חש למינאי כהא אס שלו הוה חולין דמתי צרישא: מפורשים. (ג) שפירש אלו דמים לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים: **דמי חטאת יבאו לים המלח**. כיון דלילוי היתה הבהמה הוה אולה

למיתה ולא [נהנין] מאותן מעות מדרבנן ולא מועלין דכיון דליס המלח אלו לא קרין ביה קדש [ה'] וה"ה לעיל ג' צמחיה מצי למינאי לא נהנין ולא מועלין: **דמי עולה יבאו עולה**. דרובין הוא ומועלין בהם כיון דקריבין למזבח: דמי שלמים יבאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן מעונין לחם כדפרישית: **גמ' מאן תנא דאמר רבא משתעבד לה**. ולכן יש סברה לחלק בין צמחיה דדייה דמי תנא ותרעה בעדר ואם לא הפר לה חטאת תמות דמי משעבד לה לא היו דלוקי לה דמי מפרש בנמוך (ה) הפר לה לא אמר דהא הוה צמחיה דידה דמפרש בנמוך) כי מקני לה מידי דלריכה לה (ב) צמחיה דלריכה לה לא חקי לה: **דמי עולה יבאו עולה**. היכא דהפר לה בגמרא מפרש דהנהו סתומים יפלו לנדבה (ב) לחולין ולמוצאי דיינו עולת נדבה ונסקי צפין משל יצור וכן פ"י כל דוכמי דמנינא יפלו לנדבה ולא חש למינאי כהא אס שלו הוה חולין דמתי צרישא: מפורשים. (ג) שפירש אלו דמים לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים: **דמי חטאת יבאו לים המלח**. כיון דלילוי היתה הבהמה הוה אולה

לי ערך מן קדמת דנא כל אחריות שהיה עליו מלפני היום היה. ולשון הפסוק איני יודע למרש כלאי (ב"מ קד').

מי שאמר פרק רביעי נזיר

בה.

עין משפט נר מצוה

(א) תמורה ח' וע"ש כבודת
ד' ע"ש, (ב) ש"ך ע"ש.

נוסחת הר"ב

(א) יהוה (ב) מן (ג) קריב
לזו (ד) לזו (ה) לזו (ו)
(ז) תמורת עולה הבשר
והס וגו' והזר ודס ודס
שלמים וזכר יספק ט"ו
(ח) קר הנהגו (ט) קר הנהגו
(י) כבודו יהא:

הנהגות הר"ב

(א) הש"י ד"ה יכול יעלם
וכי ועשית עולותיך
תמורת עולה הבשר
והס וגו' כדרך שאתה
עושה בשלמים: (ב) ד"ה
מ"ל קר וכו' עולה וזרדות
שלמים: (ג) ד"ה אמת וכו'
דגמרי בה משה בלנד:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג

(א) ג' י"ב ע"ש עקבא וכו'
כבודו יהא. (ב) ג' י"ב ע"ש
ל"מ ובמס' ע"כ ד"ה
ר"ש: (ג) ה"ה ד"ה נדבך
הקורט: ה"ה יהא יעלם
לנדבך וכו' מני שאלון
לזכר כבוד שלמים ומייר
ממתיין כמקומן כ"ל:
(ד) א"ר דלמך דוקא
למירוח דאי יכול להכיל
כבוד אדם מקרבנותיו
דמשמע קלם ממירוחו
אלא אמר לקרבנות מירוחו
לא דמשמע אלא וכו' כ"ל
ל"מ: (ד) ד"ה הנהגה
הלכה וכו' או נדר. מי
נדר נמקח וכו' אמת:
(ה) ד"ה רש"י וכו' שגד
בגדו מלך בגדו נמקח.
וי"ב בגדו א"מ: (ו) ד"ה
קמי וכו' דדין תמורת
אשם. מי דדין תמורת
אשם נמקח. וי"ב נהגו
בתמורת אשם ד"ה אשם:
[א] א"ר דלמך דוקא
ובאט וכו' הבשר יהא. מי
הא נמקח. וי"ב נהגו
בתמורת אשם ד"ה אשם:
אשם לזכר עולה. מי עולה
נמקח וי"ב אשם. א"מ:

הנהגות הרומסות

1. ז"ל לנזירות. 2. ז"ל
לזכר שש. 3. מינה קאמר
נמקח. 4. מינה מסולן
נמקח. 5. נדבך ומרבה.
6. ז"ל יבין פ' 7. מינה
שלמים נמקח. 8. ז"ל נזיר.
9. ז"ל מלכותו. 10. ז"ל
והס, הא כו'. 11. ז"ל
לזכר.

מוסף רש"י

בולדי קדישים
ובתמורתם הכתוב
מדבר. דלמך לאשמועינן
שיקרינו למתן. דלי לניקב
הקדש אמת לזכר לזכר
שעלם ליתוסי, הא
שמעתי קרלי עולה השמר
לך מן עולה עולותיך וגו'
(בבב"ר ד'). ויבנה מהם
מיים מוין. דהא קייס
ל"ה טעם ובלת תמורתו יו.
ת"ל ועשית עולותיך.
והאי קרא לזכר לניקב קדישין
(ש).
בולדי קדישים
ובתמורתם הכתוב
מדבר. דלמך לאשמועינן
שיקרינו למתן. דלי לניקב
הקדש אמת לזכר לזכר
שעלם ליתוסי, הא
שמעתי קרלי עולה השמר
לך מן עולה עולותיך וגו'
(בבב"ר ד'). ויבנה מהם
מיים מוין. דהא קייס
ל"ה טעם ובלת תמורתו יו.
ת"ל ועשית עולותיך.
והאי קרא לזכר לניקב קדישין
(ש).

א"ר יוחנן הלכה היא בניזיר. כך דהואיל וסתומין הן אע"פ שמעורבין
הן יפלו לנדבה: מותר נדר יהא לנדבה. והכא נמי כיון דהני
מעו לא זריכי שכבר מת (א) הוו להו מותר ויפלו לנדבה ואין מושפין
לדמי חטאת שבהן: אמתו להכי סתומין. מנן דיפלו לנדבה דאין

והלא דמי חטאת מעורבין בהן א"ר יוחנן
הלכה היא בניזיר ר"ל אמר לכל נדריהם
ולכל נדבותם התורה אמרה מותר נדר יהא
לנדבה בשלמא לר' יוחנן דאמר הלכה היא
בניזיר אמתו להכי סתומין אין מפורשין לא
אלא לר"ל לכל נדריהם ולכל נדבותם
מאי איריא סתומין אפי' מפורשין אמר רבא
מפורשין לא מצית אמרת כבר פסקה (א) תנא
דבי ר' ישמעאל (ב) דק קדישין אשר יהיו לך
ונדרין בולדי קדישים ובתמורתם הכתוב
מדבר מה תקנתן (ג) תשא ובאת אל המקום
אשר יבחר ה' יכול יעלם לבית הבחירה
וימנע מהם מים ומוזן בשביל שימותו ת"ל
(ד) ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך
(ה) כדרך שאתה נוהג בעולה נוהג בתמורתה
יכול אף ודך חטאת ותמורת אשם כן ת"ל
רק דברי ר' ישמעאל (א) ר"ע אומר אינו צריך
הרי הוא אומר יאשם הוא בהוייתו יהא קתני
יכול יעלם לבית הבחירה וימנע מהם מים
ומוזן בשביל שימותו ת"ל ועשית עולותיך
אמאי הא ודך חטאת הוא דגמירין בכל מיתה
אי לאו קרא יהא ודך חטאת בכל מקום
וולדי

מעורבין בהן ולנדבה (א) לקמן מוכחא כדמי חטאת דוקא מעורב
בהן [אין] (נדר) (ב) תקבלה הלכה שיפלו לנדבה אבל אם דמי עולה
ושלמים לנד מעורבין יחד לא נאמר בהן שיפלו לנדבה אלא יציא
לזין עולה וחזין שלמים: (ג) ר"ב שמעון בן קריש אומר ר"ב נדרים
ולב נדבותם התורה אמרה מותר נדר יהא לנדבה. וכל קרבנות
נזיר נדר הם צזין ע"י שגד (א) נזיר וכו' אפילו חטאת וסכרה
הוא לאוקומי בתמור כי האי דבשאר מותר לא נשכחת לה דלם
הפרש [מעו] לעולה ונמותרו שהולו הנהגות יכול להקריב מהם
עולה וכן שלמים כמו שהפריש מתחילה וסכרה להעמידם בתמור
קמוס כי האי חטאת עולה ושלמים מעורבין יחד:
בשלמא ר' יוחנן דאמר הלכה היא בניזיר אמתו להכי סתומין
אין מפורשין א.א. שכן נשנית הלכה למשה מסיני

אלא לרבי שמעון בן לקיש אפילו מפורשין דנימא מקרא מלא דבר הכתוב ואמאי תני במתניתין מפורשין לזכר:
מפורשין א מצית אמרה. דיפלו לנדבה דכבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל דולד חטאת מתה ולא לנדבה וה"י נימא בתמור
שלה דלאיבוד אזיל ולא לנדבה דהכל נקרא מותר חטאת זין ודך חטאת זין תמורת חטאת כ"ה הכא דמפריש מפורשין
והיפך לה בעלה או יהיא דמנן במסכת מעילה (דף י"א). היכא דהפריש מעו לנזירותו ומת והיו לו מעו מפורשין כל אלה שאין חטאת ענמן
שם מותרות עליהם וה"ה דמי למימר דהלכה גמירי לה חטאת מתה אלא נימא ליה לאמריי תנא דבי רבי ישמעאל [דמנן] חטאת מתה
עולה ושלמים יקריבו שלמים כל אחד כדנייה כמו במשנתנו דקאמר עולה תיקרב עולה: ר"ב קדישין אשר יהיו לך. בתמורה זריש
פ' אלו קדישין דריש רק קדישין אלו התמורות אשר יהיו לך אלו הולדות לעולה ושלמים גופייהו לא אינטיקין אשם כבר מפורש
ביקרא וזת תורת עולה ותורת שלמים: (א) רמא תקנתן תשא ובאת. נזירותים: יכול יעלם לבית הבחירה וימנע מהם מים ומוזן דמי
שימותו. כלומר יכניס כדרך ששעין בולד חטאת ובתמורת חטאת דלזלו למיתה: ת"ל ועשית עולותיך הבשר והדם. כיפא דלמי
קרא ודס זכרין יספק והבשר תאכל והיינו שלמים וסמין ליה האי קרא רק קדישין לומר לך כדרך שאתה נוהג בעולה כלומר
שקריבין למזבח נהוג בתמורתן וכדרך שאתה נוהג בשלמים דכתיב והבשר תאכל נהוג בעולה ונקט
תמורה לגבי עולה דזכר לא שייך זיה ודך גבי שלמים דנקבה נקט ול: יבול אף ודך חטאת ותמורת אשם וכו'. גבי חטאת נקט
ולד שהיא צאה נקבה וגבי אשם תמורה שהיא צא זכר והכי קאמר יכול אף בולד חטאת תמורה אשם דין
אשם כלומר שיקרב לשם חטאת ולשם אשם תלמוד לומר רק למעוטי ולד חטאת ותמורת אשם דלכין וקדין מיעוטי: ר"ע אומר [אינו
צריך]. דלזינו מניא לאשם אלא אשם ענמו: קרנני יבוא יע"ה. כמו אמר מר: רמא יהא גבי ודך חטאת הוא דגמירי מיתה.
דהילכתא גמירי לה דמנן חטאות ממות ואלו הן [ולד] חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ושנתכפרו בעליה באלת ושעברה
שנתה והואיל ולא אירי' בשלמים ועולה מהיכא תימי שימותו: א' א' קרא הוא אמינא ודך חטאת בב"מ. שירנה בנזילין שימותו אבל
מעולה ומשלמים יציאם לבית הבחירה: (א) קרנני יבוא אף ודך חטאת ותמורת אשם בן ת"ל רק הא אמה א' קרא [דלמך] יקריבו כו':
קרא לומר דלמך. לומר שאינו קרב אשם דלי לאו קרא הוה אמינא מנהוג בתמורת אשם [כדין] תמורת עולה ופריך הא נמי הילכתא
דכל שחטאת מתה בשלמים רועה לפי ר"ת דפירש כל שחטאת מתה בשלמים עולה פריך הכי דמשמע דלי לאו קרא יהא ו' דדין תמורת
אשם [דין] שנוהג בתמורת עולה דין עולה ויתא דהלכה דתמורת אשם לא קריבה אשם אלא עולה ומשני דודאי חטאת נמי נריך
קרא לומר [שלא קרב] חטאת ואשם קאי עלה בעשה דהיי משמע קרא תמורת עולה וולד [שלמים] יקרב כל אחד בנמינ' האי לשם
עולה והאי לשם שלמים דכתיב תשא ובאת ועשית עולותיך הבשר (א) [הא] ו' ולד חטאת ותמורת אשם לא תשא ויקריב לשם חטאת
ותמורת אשם לשם ח' עולה אלא ודך חטאת מתה מהיכלכתא ותמורת אשם מהיכלכתא קריב לשם עולה לפירוש רבינו תם דבסמך לז' ו'
הכא מכלל עשה עשה דלי מהיכלכתא הוה אמינא הילכתא שלא יקריב חטאת ואשם ואי מקריב ליה לא מיחייב קא משמע לך קרא

לא א ב מ"י פ"ג ופ"ד
מהל' תמורה היל'א:
לב ג מ"י פ"ג ה"ל' 6
ופ"ד ה"ל' 7:

תורה אור השלם

1. דבר אל אהרן ואל
בניו ואל כל בני ישראל
ואמרת אליהם איש איש
מבית ישראל ומן הגר
בישראל אשר יקריב
קרבנו לקבל נדרים
ולקבל נדבותם אשר
יקריבו לקבלה:
ויקרא כב יח
2. רק קדישין אשר יהיו
לך ונדריך תשא ובאת
אל המקום אשר יבחר
ה' בהר סיני
3. ועשית עולותיך הבשר
והדם על מזבחי יאלהיך
ודם זבחך יספק על
מזבח י' אלהיך והבשר
תאכל:
4. והקטיר אתם הבזק
המזבחה אשה לידקה
אשם הוא: ויקרא ז ה

פ"ה הרא"ש

והלא דמי חטאת מעורבין
וכי ואין לנדבה
היה היה מני למפדן
והלא דמי שלמים מעורבין
בהן ואין יבוא מרמי
שלמים עולות: אמרנו להכי
סתומים אין מפורשין לא
שכן קבלו הלכה למשה
מסיני. מפורשין לא מצית
אמרה כבר פסקה תנא דבי
ר' ישמעאל דולד חטאת
ותמורת חטאת למיתה
אלא. אלא. הלא מתו בעליה
ותכפרו בעליה (א) הולכה
למשה מסיני דכולהו מתות
אילא דניחא ליה לאמרי
תנא דבי ר' ישמעאל
דדריש להו מקרא. ויכין
דהחטאת מתה גם המעו
כיון דפי' לדמי חטאת ילכו
לימ המלך: רק קדישין
אשר יהיו לך. בתמורה פ'
ואלו קדישין ח"ק קדישין
אלו התמורות. וי"ל
מכתיב והיה הוא
ותמורתו יהיו קודש: אשר
יהיו לך אלו הולדות. וי"ל
משום דקדושים בהוייתן
ונגלו קדישים ובתמורה
הכתוב מדבר דאילו עולות
ושלמים [גופייהו] כבר
נתפרישכ דיום. יכול יעלם
לבית הבחירה וימנע מהם
מים ומוזן בשביל שימותו
כדרך שעשית עולה חטאת
ובתמורת חטאת דלמיתה
אזיל. תלמוד לומר ועשית
עולותיך הבשר והדם.
ובסיפיה דקרא נמי כתיב
ודם זבחך יספק [והבשר]
תאכל דהיינו שלמים:
כדרך שאתה נוהג בעולה
תהוג בתמורתה וכדרך
שאתה נוהג בשלמים
תהוג בולדן ותמורתן יכול
אף ודך חטאת ותמורת
אשם כן. לא הוכיז באשם
ולד דאשם בא זכר ומשום
דנקט באשם א' נקט
בתשאת נמי א': תלמוד
לומר רק למעוטי ולד
חטאת ותמורת אשם ר"ע
אומר בני עריך מיעוטי
לאשם: ואמאי ודך אבי ודך
חטאת הוא דגמירי דהא
חטאות מתות הילכה למשה
מסיני אבל עולה ושלמים
מדגלי הילכתא בתשאת
אבל אינוהו לא: תהו אמינא
ולד חטאת בכל מקום וכו'
ואי הוה כתיב תשא ובאת
ולא הוה כתיב ועשית

עולותיך ה"א והלכה היא בתשאת למות בכל מקום ומתשא ובאת הוה דרשי' דשאר ולדי קדישים ימותו בבית הבחירה:
(א) נהא דמקרא כלי וכו' וכו' דהיי מני למימר דלמתי' הוה דכלתי וכו'.